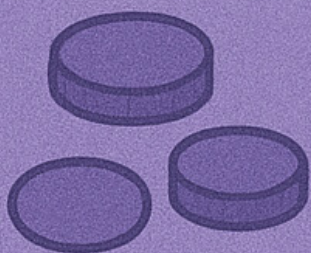

LÅN

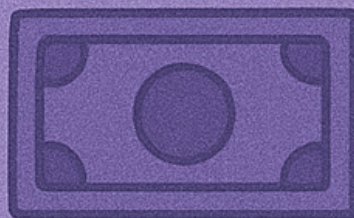
BIDRAG

CROWD-FUNDING

ÄGAR-KAPITAL

Mikrofonden Sverige

Årsberättelse & effektrapport 2024

MIKRO
FONDEN

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Innehåll

Om verksamhetsberättelse och effektrapporten	3
Årskrönika	4
År 2024 i siffror	6
Målgrupp, fokusområden & portföljens effekt	8
Analys av portföljens prestationer och bidrag för att nå effekt	11
Mikrofondens portföljs bidrag till Globala målen	15
Effektberättelse: Edseles lanthandel	18
Effektberättelse: Järva Gymnasium	20
Effektberättelse: Återbygget	22
Mikrofondens roll för portföljföretagens samhällseffekt	24
Jämställd finansiering	26
Mikrofondens direkta bidrag till Globala målen	28
Mikrofondens förändringsteori	30
Aktiviteter 2024	34
Mikrofondens organisationsmodell	39

Om verksamhets- berättelse och effektrapport 2024

Så mäter vi vår impact

Under 2024 har Mikrofonden Sverige arbetat fram en ny metodik för effektmätning. Vi har utvecklat vår kompetens i effektmätning via medlemskap i Effektfullt och European Microfinance Network. Genom EU-stödet Social Inclusive Finance Technical Assistance (SIFTA) har vi fått möjlighet att tillsammans med professor Barbara Scheck vid New York University, European Center for Social Finance och Munich Business School arbeta fram sätt att följa upp de samhällsnyttiga effekter som skapas av de organisationer vi finansierar. Vi har under början av 2025 börjat samla in data för att följa upp de indikatorer som vi valt som mest relevanta för vår portfölj. Vi är stolta över att kunna presentera resultaten i denna rapport.

Som vanligt följer vi även upp Mikrofondens direkta eller interna effekt genom att undersöka och beskriva hur vi genom vår verksamhet bidrar till ett bättre samhälle. Vi rapporterar även hur vi själva och våra kunder bidrar till FNs Globala mål.

Sist i denna verksamhetsberättelse redovisar vi vilka aktiviteter vi ägnat oss åt utöver vår kärnverksamhet - att finansiera den sociala ekonomins organisationer. Där kan ni bland annat läsa om våra kommunikationsinsatser och vilka offentligt finansierade projekt vi arbetat i under året. Utöver dessa projekt har Mikrofonden även blivit allt mer anlitad, inte bara som inspiratörer och föreläsare, utan även som konsulter i egenskap av experter på social finans.

Årskrönika

Ordförande har ordet

2024 har varit ett händelserikt och framgångsrikt år för Mikrofonden Sverige, och jag är både stolt och tacksam över vad vi har åstadkommit tillsammans. Året har präglats av en fortsatt stark utveckling med stor ökning av utställda garantier och vi har kunnat stödja ett flertal innovativa och hållbara verksamheter som gör en verklig skillnad i samhällsekonomin. I denna verksamhetsberättelse kan du läsa mer om några av dem.

Genom våra mikrofinanslösningar har vi fortsatt att ge små och växande företag, föreningar och kooperativ ofta i utsatta områden och landsbygd det stöd de behöver för att förverkliga sina idéer och växa. Vi har sett inspirerande exempel på entreprenörer och kooperatörer som har tagit sina verksamheter till nästa nivå och därigenom skapat nya arbetstillfällen och bidragit till lokala ekonomier.

Det är med värme jag vill tacka alla våra regionala mikrofonder, styrelsen, medarbetare, vars engagemang och kompetens är en avgörande faktor för vår framgång. Ni arbetar outtröttligt för att hjälpa våra kunder och göra Mikrofondsystemet till den effektiva aktör vi är idag. Jag vill också rikta ett stort tack till vår VD, Ylva, vars djupa kunskap och strategiska vision har varit avgörande för vårt fortsatta arbete och utveckling.

Ett stort tack går också till våra samarbetspartners och investerare, som gör det möjligt för oss att tillsammans skapa en bättre framtid. Ert stöd och er tro på att vårt uppdrag är ovärderligt.

Jag ser med tillförsikt på framtiden och ser att Mikrofonden Sveriges effekt är tydlig, och vi är alla en del av en större rörelse som bidrar till en mer hållbar och inkluderande samhällsutveckling.

Tack för förtroendet och för att ni tillsammans med oss är med och gör skillnad.

Jan Svensson,
Ordförande Mikrofonden Sverige

Ovan: Projektmöte för "Microfinance for Swedish Social Enterprises" i Göteborg 2024 hos vår kund Le Mat B&B med några av projektets medarbetare. Övre raden från vänster: Ingrid Westerfors, Mikrofonden Sverige, Cyrille Gaubert, Mikrofonden Uppsala län, Joachim Keim, Coompanion/Mikrofonden Väst. Nedre raden från vänster: Helen Curry, Mikrofonden Sverige, Isabel Suarez, Coompanion/Mikrofonden Mälardalen, Ylva Lundkvist Fridh, Mikrofonden Sverige, Jonas Lagander, Coompanion/Mikrofonden Östergötland.

Nedan: Som vanligt arrangerade vi seminarium under Almedalsveckan tillsammans med Ekobanken. Vår ordförande Jan Svensson i mitten, tillsammans med medarbetare från Ekobanken.

År 2024 i siffror

32 146 139 kr

Med så många kronor har Mikrofonderna finansierat den sociala ekonomin sedan starten år 2010.

Se fler siffror på nästa sida!

4,6

är det genomsnittliga betyget som våra portföljbolag ger på frågan "Hur viktig har Mikrofondens finansiering varit för er förmåga att skapa samhällsnytta på en skala från 1-5?".

104

personer som tidigare var långtidsarbetslösa arbetade i verksamheter som Mikrofonden finansierat under 2024.

38 726

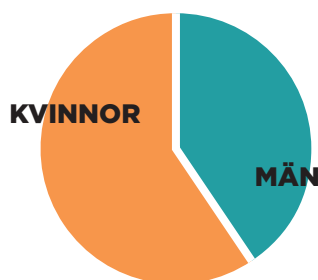
personer har tagit del av livsförbättrande insatser via de verksamheter som Mikrofonden finansierat under 2024.

0,34%

kreditförluster i snitt per år sen start.

offentligt finansierade projekt har vi arbetat i.

59%

25,5 organisationer med kvinnor som ordförande och 17,5 med män (varav en förening med en kvinna och en man som ordföranden, därav "0,5") bland våra portföljbolag.

Av de verksamheter i vår portfölj som har en verksamhetsledare så är 29 kvinnor (76,3%) och 9 män (23,7%). 7 stycken av dem har ingen verksamhetsledare.

59% av det kapital Mikrofondskonsortiet beviljade och 55% av Mikrofonden Sveriges kapital gick till föreningar/företag med kvinnlig ordförande, alternativt en kvinna och en man.

beviljade ansökningar varav 19 nyttjats och sammanlagt beviljats 7 328 639 kr (onyttjade ej inräknat) och 5 beviljats sammanlagt 622 500 kr via regionala mikrofonder.

188

föreningar/företag har vi stöttat med vägledning till finansiering.

föreningar/sociala företag/kooperativ i hela konsortiets portfölj under 2024

167

sociala investeringar (garantier, borgen och direktinvesteringar) sen Mikrofondskonsortiets start 2010.

31%

årlig portföljtillväxt i snitt sedan 2015

52%

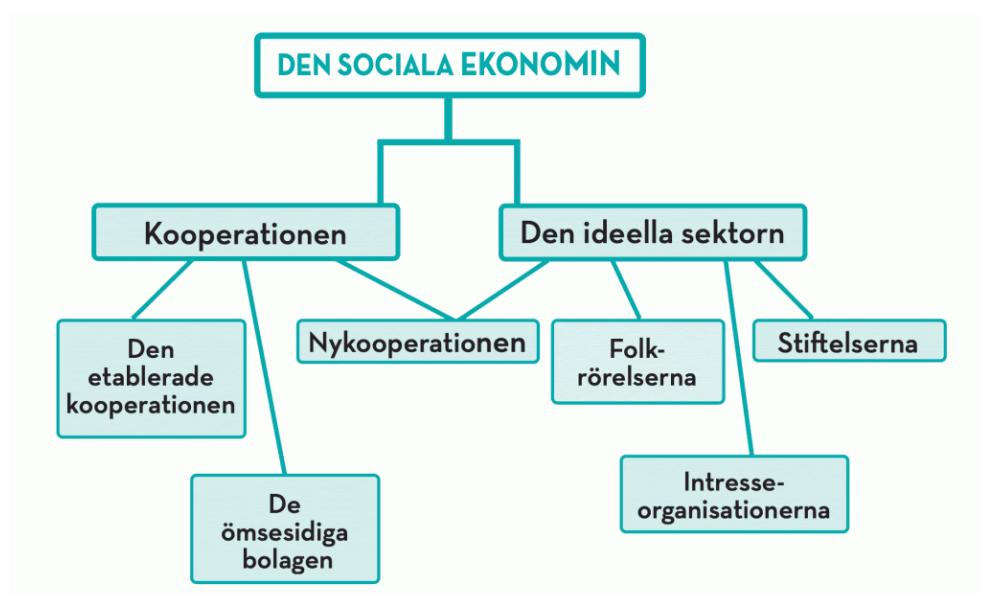
tillväxt i portföljvolym under 2024

Mikrofondens målgrupp, fokusområden och portföljens effekt

För den sociala ekonomin

Mikrofondens fokus är att skapa finansiell inkludering för den sociala ekonomin, så att dess verksamheter kan utvecklas och skapa ett bättre samhälle. Dessa organisationer har ingen specifik associationsform, men de är ofta någon typ av förening. Vi använder samma definition av den sociala ekonomins organisationer som EU, det vill säga att de lever upp till följande fyra kriterier:

- Samhälleliga ändamål (samhällsnytta i fokus)
- Demokratisk och jämlik organisation och värdegrund
- Återinvesterar merparten av sin vinst
- Är fristående från offentlig sektor

När vi analyserar vår portfölj ser vi att de flesta av våra investeringar verkar inom ett eller flera av följande tre teman:

- Lokal platsutveckling (ofta landsbygdsutveckling)
- Arbetsintegration (inkluderande arbetsmarknad)
- Socialt byggande (inkluderande bostadsmarknad)

Våren 2025 har vi följt upp våra portföljbolags aktiviteter och prestationer, som de genomfört under 2024, för att nå de samhällsnyttiga effekter som de eftersträvar. Vi har även tagit reda på hur jämställd vår portfölj är och hur viktig Mikrofondens finansiering har varit för deras förmåga att skapa samhällsnytta. Vi har undersökt vår portfölj utifrån följande matris:

Matris, indikatorer på prestationer för att nå samhällsnyttiga effekter för Mikrofonden och dess portfölj

Fokusområde	Aktivitet	Antal personer som tagit del av insatsen	Jämställdhet	Mikrofondens bidrag
Lokal platsutveckling	Val mellan alternativen; Lanthandel/ servicepunkt. Idéburen välfärd, Kultur, Miljövänliga transporter, Mötesplats, Hållar livsmedelsproduktion, Lärande och Lokal platsutveckling, samt Annat.	x	Ordförande samt verksamhetsledares könsidentitet.	Betyg
Arbetsintegration	Anställning samt arbetsträning för personer som har svårt att få eller behålla ett arbete (långtidsarbetslösa)	x	Ordförande samt verksamhetsledares könsidentitet.	Betyg
Socialt byggande	Genomförda bygg-/ boende-projekt samt tillgång till överkomlig bostad.	x	Ordförande samt verksamhetsledares könsidentitet.	Betyg

På kommande sidor följer en analys av de enkätsvar vi fått baserat vår metodik för att följa upp portföljbolags aktiviteter och prestationer för att nå de samhällsnyttiga efter de eftersträvar.

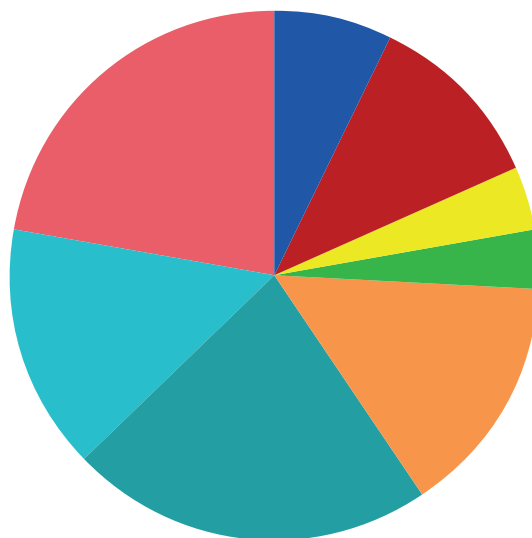
Hammenhög bogemenskap, ett exempel på både socialt byggande och lokal utveckling.

Analys av portföljens prestationer och bidrag för att nå effekt

Lokal utveckling - olika typer

Av de 39 portföljbolag som svarade på Mikrofondens effektenkät är 26 verksamma inom lokal utveckling. Av dessa svarade flest (sex svarande) att de driver en Lanthandel/servicepunkt och (sex) att de driver ett företag inom Idéburen välfärd. Näst flest svarade att de driver en Mötesplats (fyra) som till exempel en bygdegård/Folkets hus eller fortbildningsorganisation/kursverksamhet, eller är verksamma inom Kultur (fyra). Övriga typer av lokal utveckling som förekommer i Mikrofondens portfölj är Hållbar livsmedelsproduktion (tre), Miljövänliga transporter (två) samt Lokal platsutveckling (en) och Lärande (en).

7,4 %	Miljövänliga transporter
11,8 %	Hållbar livsmedelsproduktion
3,7 %	Lokal platsutveckling
3,7 %	Lärande
14,8 %	Mötesplats
22,2 %	Lanthandel/servicepunkt
14,8 %	Kultur
22,2 %	Idéburen välfärd

Antal insatser och antal personer som tagit del av livsförbättrande insatser

De 26 organisationerna inom lokal utveckling uppgav att de **sammanlagt gjort 830 insatser** under år 2024. Exempelvis angav ett företag inom idéburen välfärd att de genomfört en aktivitet genom att driva sin skola. Den organisation som angav flest insatser, 535 stycken, är verksam inom kultursektorn och specificerade antal föreställningar och kurser de anordnat under året.

Totalt har dessa 26 organisationer gjort **livsförbättrande insatser för 38 333 personer**. Exempel på dessa personer är invånare i en by som annars hade haft lång väg att åka till liknande samhällsservice, småföretagare som deltagit i kompetensutveckling, eller barn och pedagoger som tagit del av ett idéburet omsorgsalternativ.

“Ni har möjliggjort för oss att utveckla vår verksamhet. Hos oss får barn en känsla för naturen och kunskap om hållbar utveckling. För oss betyder det att vi ger våra barn en bra start i livet tillsammans med föräldrar genom vårt personal- och föräldrakooperativ.”

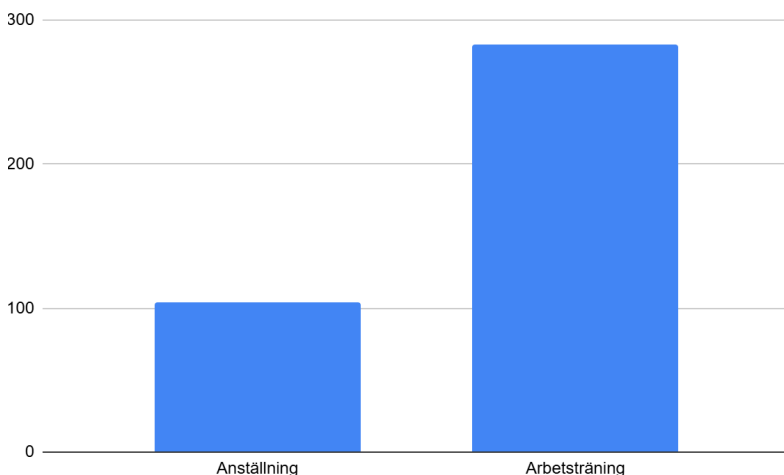
Personal- och föräldrakooperativet I Ur & Skur Myllran i Höör.

Arbetsintegration

Arbetsintegrerande Sociala Företag (ASF) är företag vars främsta syfte är att erbjuda arbete åt människor som har svårt att få en plats på arbetsmarknaden. Under 2024 hade Mikrofonden sju portföljbolag som är ASF. Sex av dessa är företag inom Vägen ut! kooperativens social franchise, varav ett är Konsortiet VU!. Konsortiet VU! sköter bland annat administration och franschiseavtalen åt sammanlagt 12 franchisetagare. För att inte dubbelrapportera så har enbart Konsortiet VU! svarat för hela organisationen.

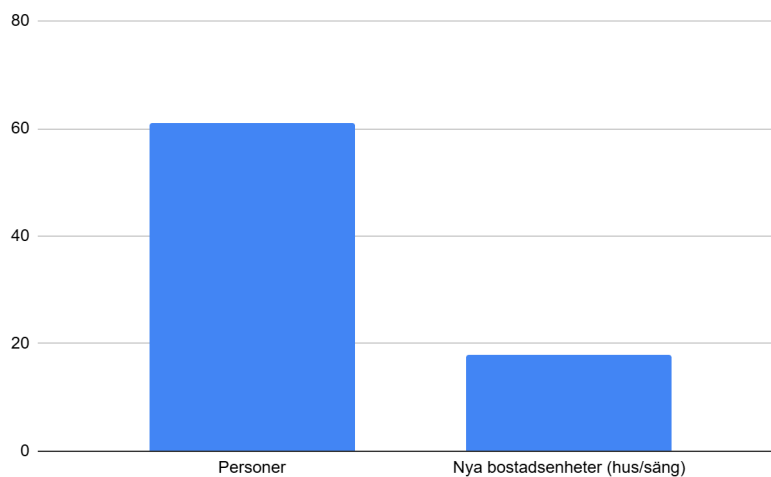
Under 2024 hade alla ASF i Mikrofondens portfölj sammanlagt 104 anställda som tillhör målgruppen personer som har svårt att få eller behålla ett arbete. De möjliggjorde även arbetsträning för 283 personer.

Sommaren 2024 gick vår kund Koopus ekonomisk förening i konkurs, de deltog inte i denna undersökning. År 2023 hade de 25 anställda med en bakgrund i långtidsarbetslöshet samt 29 personer på arbetsträning. Vi har noterat att förutsättningarna för att driva ASF successivt har försämrats, främst på grund av försämrade villkor från offentlig sektor (minskade ersättningar för lönebidrag, sjukskrivning, med mera). Vi på Mikrofonden tycker att detta är mycket beklagligt med tanke på ASF:s viktiga insatser för att förbättra människors liv. Men även med tanke på att mycket forskning visat att varje person som går från försörjningsstöd till lönebidrag skapar en stor samhällsekonomisk besparing åt offentlig sektor (se till exempel Skoopis rapport "Arbetsintegrerande sociala företag och dess samhällsnytta i Sverige", 2022).

Socialt byggande

Mikrofonden hade under 2024 tre portföljbolag inom kategorin socialt byggande. Det är Hammenhög bogemenskap KHF, ett kollektivhus för personer äldre än 40, Egnahemsfabriken på Tjörn ek för, (självbyggeri av tinyhouses, kurser mm) samt Ria Hela människan i Faluns härbärge för hemlösa. Under året uppförde de 10 nya hus och 8 nya sovplatser. Totalt har 61 personer under det senaste året haft direkt nytta av dessa föreningars erbjudanden kopplat till att erbjuda en överkomlig bostad.

Tack så jättemycket att ni vill stå tillsammans med oss och bidrar för att stötta människor som befinner sig i en utsatt livssituation.”

Ria Hela människan i Falun.

Mikrofondens portföljs bidrag till Globala målen

Hållbarhet

Sedan starten 2010 till slutet av 2024 har Mikrofondskonsortiet gjort 167 investeringar/finansieringar genom att ställa ut garantier eller direktinvesteringar (t.ex. förlagsinsatser). Vi investerar enbart i verksamheter som bidrar positivt till de Globala målen (Agenda 2030). Vi kartlägger alla våra kunder i relation till vilka globala mål de bidrar till. På nästa uppslag finns en sammanställning av våra aktuella engagemang år 2024 och deras koppling till olika Globala mål (www.globalamalen.se).

Mikrofondens portfölj mappad mot Globala målen

Antal	Företag/förening	Globalt mål
1	Affärskompetens	
2	Anchob AB, Gradins Handel	
3	BERAS international	
4	Brännöföreningen	
5	Byar & kvarter ek för	
6	CDEKL i Göteborg ek. för./ Le mat B&B	
7	Centrum för gymnasieutbildning /Järva Gymnasium	
8	Cupet i Partille	
9	Coompanion Roslagen & Norrort	
10	CVKM i Göteborg / Vägen ut! Ängås trädgård	
11	Edsele fastigheter	
12	Edsele's lanthandel AB	
13	Egnahemsfabriken Tjörn	
14	EKF Malmö Arbetskollektiv - Alternativa kuriren	
15	Fair trade shop Globalen	
16	Fyrfota äventyr ek för	
17	Föreningen Utveckling Norgården Skogome	
18	Förskolan Fröhuset i Norrköping ek.för.	
19	Gosit Göteborg ek för. (Aspektra)	
20	Grolanda bygdeförening	
21	Gröna Klustret Nuntorp ek för	
22	Hammenhög bogemenskap KHF / HamBo	
23	Hantverkshuset i Askersund ekonomisk förening	
24	Hela människan i Falun - Ria	
25	Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg	
26	Hällestads hembygdsförening	
27	Inclusive Business Partners	
28	I Ur & skur Myllran	
29	Koopus ek för	
30	L&H Dina silviasystrar / Sjöbrisen	

Antal	Företag/förening	Globalt mål
31	Mumrik Kulturproduktion	3, 8, 16
32	MVKCK i Göteborg/ Vägen ut! Lärjeån	10
33	Nyed friskola/ Backa friskola	4
34	Nyhemskolan i Varberg	4, 5
35	Mary skinnskatteberg	1, 3, 8, 10, 16
36	Odlingsbolaget svalan	12, 15
37	Open play/Piffi	3
38	P.I.X.	10
39	Pling transport	11
40	Rambergs Handel Ekonomisk förening	9
41	Sjöbodarna på Stensholmen ek för	3, 15
42	Skonaren Ingos vänner	11
43	SviFF	5, 8, 10
44	Vår lokal Gnesta	16
45	Vägen ut! kooperativen	10, 12
46	Återbygget ek för	12, 13
47	Önnköps bygdebolag	11, 12

Drömmen blev verklighet när Ylva och Maggie Eliasson kunde ta öppna lanthandeln i Edsele igen, med stort stöd från bygden.

Edseles lanthandel

Effektberättelse – Lokal utveckling

Eldsjälar från den nedlagda matbutiken kunde säkra en lanthandel i byn Edsele, med egen drivkraft och en stor insats från folket på orten. Det blev också möjligt tack vare finansiering från Mikrofonden.

Edsele är en liten by i Ångermanland med omkring 400 invånare. Vintern 2023 gick ICA-butiken i byn i konkurs. Där arbetade både Ylva Eliasson och hennes dotter Maggie, som ett halvår senare bestämde sig för att göra något åt situationen.

– Vi kände verkligen att det behövs en butik här. Det var två mils resa till närmaste butik och vi själva behövde ju jobb. Det var då det sattes ett litet frö, berättar Ylva.

Och de fick bra hjälp på vägen från bygden. Föreningen

som driver Edselemacken mobiliserade och gjorde det möjligt för alla som ville att köpa andelar för att rädda den gamla butiksfastigheten, som den nya lanthandeln nu hyr in sig i.

– Så det var människor från trakten, från andra delar av Sverige men också från Tyskland, Danmark och Finland som svarade på uppropet. Det var fantastiskt, säger Ylva.

Det blev också möjligt tack vare finansiering från Mikrofonden.

Lanthandeln har dessutom andra viktiga funktioner på orten förutom att sälja dagligvaror. De är ombud för alla tänkbara post- och paket-tjänster, lotterier och apoteksombud.

– Det här är också en bygd med mycket jakt och fiske, så det finns hund på nästan varje gård. Så vi är återförsäljare för hundmat och allt möjligt från djurapotek. Det är det en rejäl omsättning på.

Lanthandeln sysselsätter mor och dotter Eliasson och ytterligare en anställd. Och de boende i Edsele är tack-samma över att ha butiken tillbaka.

– Det hör vi varje dag; “tack för att ni finns”. Och det kommer hemvändare och turister som har sina semesterhus här som också är väldigt uppskattande.

Järva gymnasium öppnade så sent som förra året.

Skolan där alla ska kunna ta studenten

Effektberättelse – Integration

Nyöppnade Järva gymnasium har en vision om ett mer jämlikt Sverige, där bakgrund och familjesituation inte förhindrar någon att ta studenten. Förra året slog skolan upp portarna för de första eleverna och Mikrofonden var med och gjorde det möjligt.

Statistiken talar för sig självt. I Sverige är det bara 40 procent av ungdomar vars föräldrar inte har gått ut gymnasiet som själva tar studenten inom fyra år. Och ungefär samma siffra gäller också elever som är födda utanför Europa.

Det är den utmaningen som relativt nyöppnade Järva gymnasium har tagit sig an.

Amir Sajadi är en av grundarna.

– Konsekvenserna är allvarliga. Det innebär svårigheter på arbetsmarknaden, risk för arbetslöshet och utanförskap, ökad risk för psykiska hälsoproblem. För samhället leder det till ökade klyftor, minskad innovationsförmåga, större belastning på välfärdssystemet och ökad politisk polarisering, säger Amir Sajadi, som är en av grundarna till skolan.

När möjligheten öppnades att förvärva de tidigare gymnasielokalerna i Tensta, tog de chansen att skapa ett modernt och välkomnande campus som adresserar just dessa utmaningar.

Järva Gymnasium grundades genom ett samarbete mellan fastighetsbolaget Hemsö och Amir Sajadi, grundare av den icke-vinstdrivande Stiftelsen Roya Foundation, som tidigare startat den prisbelönta Järvaskolan i Kista. Gymnasiet öppnade officiellt för eleverna i augusti 2024.

Skolans ledningsgrupp består av handplockade skolledare och erbjuder fyra utbildningsprogram; naturvetenskap, samhällsvetenskap, ekonomi och teknik) med profiler inom innovation, entreprenörskap och globalt medborgarskap.

– Det unika är vår skolmodell som vilar på fyra ben: utökat stöd för lärande, fokus på trygghet och studiero, partnerskap med familjen och samhället, samt inkluderande strukturer, berättar Amir Sajadi.

Dessutom erbjuds utökad läxhjälp, helgskola, lovskola, och särskilda insatser som morgonfrukost och SL-kort.

– Det är saker som vi sett är viktigt för att säkerställa elevernas välmående och mobilitet.

Mikrofonden och Ekobanken var tillsammans två av skolans finansieringspartners som gjorde uppstarten möjlig. Redan nu börjar man se positiva resultat.

I början av 2025 fick skolan själv toppbetyg genom att klara Skolinspektionens stora granskning utan anmärkningar.

– Det är ett ovanligt och enastående resultat för en verksamhet som endast varit igång i sex månader.

Skolan har etablerat ett omfattande nätverk av samarbetspartners. Med Handelshögskolan, KTH och Stockholms universitet samarbetar man för att öka motivationen för högre studier. Vinge Advokatbyrå bidrar med specialisering inom juridik och stipendier. AIK och VGB möjliggör idrottsatsningar inom fotboll och basket. Globala företag som CGI, Nexer Group och Sana Labs ger eleverna inblick i näringslivet och skapar vägar till framtida karriärer.

– Målet är att alla elever ska gå vidare till högskola efter gymnasiet. Vår slogan sammanfattar visionen med skolan: "Din Story. Vår Framtid". Varje elev får utveckla sin personliga berättelse samtidigt som de bidrar till samhällets framtid.

Framtidsdrömmen är att varje student tar examen med stark framtidsstro, goda kunskaper och ett värdefullt kontaktnät – vilket i förlängningen skapar ett mer jämlikt och innovativt Sverige.

Per Holst på Återbygget i Västerås menar att återbruk inte är något nytt.

Återbygget driver på för hållbart byggande

Effektberättelse – Hållbart byggande

Återbygget i Västerås har de senaste åren gjort en imponerande resa och fortsätter att driva på utvecklingen mot en cirkulär byggbransch i nära relation med de stora bolagen.

Återbruk är inget nytt, menar Per Holst som är vd för Återbygget. Det är snarare byggbranschen som tappade bort sig på vägen och glömde mycket av de arbetsätt man hade på 50- och 60-talen. Sedan starten har de jobbat för att länka samman

avfallsflöden från storbyggen, produktionsindustri och privatpersoner för att skapa en hållbar marknad.

– Idag är branschen inte byggd för cirkulära flöden, så vi märker verkligen att vi fyller ett hål här, säger Per

Holst och tillägger att Återbygget idag jobbar med alla stora aktörer i byggindustrin.

– Och de tar faktiskt emot oss med öppna armar när vi pratar om hållbarhet på riktigt.

Det var år 2020 som Per Holst och Johan Hamrin startade Återbygget ekonomisk förening. Då hade de hyrt ett gammalt kallager där de sålde återbrukade material från en tvättstuga som de hade åkt och hämtat. Idag har de fem anställda med flera nya på väg in, med ett jättestort sortiment av återbrukade byggmaterial som säljs i deras butik i Västerås.

Mikrofonden har varit med och gjort detta möjligt genom att ha en förlagsinsats i Återbygget och även ha hjälpt dem med bryggån för ett utvecklingsprojekt.

Kooperativet arbetar också för att skapa förutsättningar för mer arbetsintegration och tittar på olika former tillsammans med kommunens arbetsmarknadsenhet.

– Men vi försöker inte bli något nytt Samhall. I en cirkulär ekonomi behövs människor och det finns meningsfullt ar-

bete som behöver utföras. Vi är väldigt nyfikna på det och vill utveckla en arbetsträning som funkar på riktigt.

Hur mycket impact skapar Återbygget då? Jo, siffrorna för 2024 är inte helt färdigräknade i skrivande stund, men de uppskattar själva att de genom att hjälpa sina kunder med återbruk sparat klimatet motsvarande 500.000-600.000 kilo koldioxidekvivalenter. Dessutom har de tripplat omsättningen jämfört med året innan.

Och framtiden?

– Vi håller på att utforska hur man skalar upp en cirkulär affärsmodell, och funkar inte som i traditionella kapitalistiska system. Det handlar inte om att slänga mer pengar på problemet, utan att bygga ännu mer relationer. Vi måste utbilda våra kunder, som är de svenska byggprojektledarna, och visa på hur de faktiskt kan tjäna pengar på den gröna omställningen, säger Per Holst.

Mikrofondens roll för portföljföretagens samhällseffekt

Hållbarhet

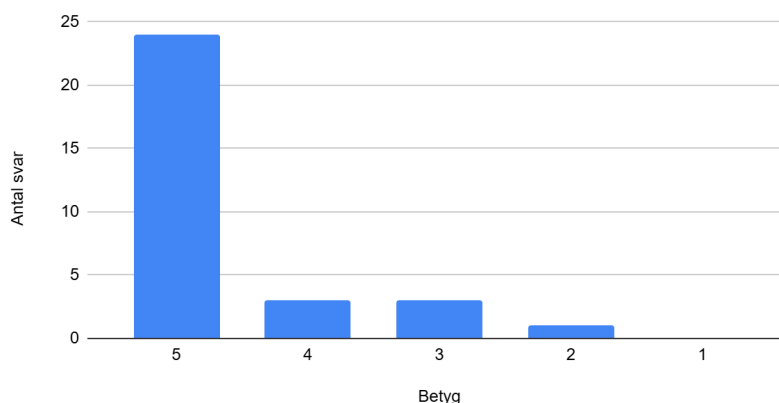
För att ta reda på i vilken utsträckning Mikrofondens finansiering bidragit till vår kunds förmåga att skapa sin samhällsnyttiga effekt frågade vi i årets effektenkät:

“Hur viktig har Mikrofondens finansiering varit för er verksamhets förmåga att skapa denna samhällsnytta? 1-5”.

Det genomsnittliga betyg Mikrofonden fick av de 31 verksamheter som svarade på frågan var 4,6 av 5. För verksamheter inom arbetsintegration, kultur och idéburen välfärd gav 100% av de svarande betyget 5. Inom dessa kategorier är det vanligt att Mikrofonden varit den första finansiären som bidragit i företagets uppstartsskede eller att Mikrofondens lösning är mycket viktig för verksamhetens löpande likviditet.

Medan de cirka 5 företagsfrämjande organisationer som Mikrofonden finansierat (t.ex. Organic Sweden och Coompanion Roslagen & Norrort) i snitt gav betyget 3,4. Dessa verksamheter har ofta större finansiering från annat håll och Mikrofonden har kommit in i ett senare skede med en pusselbit för att exempelvis klara likviditeten i ett specifikt projekt.

Hur viktig har Mikrofondens finansiering varit för er verksamhets förmåga att skapa denna samhällsnytta?

Många impact-fonder rapporterar sina effekter i form av de effekter som deras investerade kunder i sin tur har åstadkommit. Att beräkna den finansiella investeringens bidrag/mervärde till den totala effekten som mottagaren producerat är svårt, om inte omöjligt. Enligt professor Barbara Scheck så kan samhällsnyttiga finansiärer som Mikrofonden klassificera sitt bidrag till investeringens effekt utifrån tre dimensioner, på en tregradig skala. De tre dimensionerna handlar om: 1) huruvida verksamheten som mottar investeringen redan är kommersiellt lönsam; 2) huruvida investeringen mobiliserat mer kapital; 3) huruvida investeringens villkor är under, på eller över vad som anses marknadsmässigt.

Exempel på högsta möjliga mervärde från finansiären skulle vara en investering i en verksamhet som blir lönsam först genom investeringen, där investering bidragit med betydande kapital och där villkoren var bättre än vad som annars erbjuds på finansmarknaden. Motsatsen skulle vara en investering i en verksamhet som redan är helt kommersiellt lönsam, där inget betydande extra kapital tillkommit och där villkoren var dyrare än vad som anses marknadsmässigt. I det senare fallet kan vi tänka oss att företaget i fråga utan problem kunnat finansiera sig utan den aktuella investeraren och att investeraren inte bidragit till bättre förutsättningar för verksamheten att skapa samhällsnyttiga effekter. (EaSi Technical Assistance workshop 16/3-2022)

Mikrofondens investeringar är fokuserade på sociala företag som har svårigheter att bli finansierade utan vår insats. Vi stöttar dem att nå finansieringsmognad och bankmässighet. Eftersom vi arbetar med mikrofinansiering bidrar våra investeringar med en viss (tillräcklig men inte omfattande) ökad tillgång till kapital. Vi arbetar med mellan 0 - 3,5 % ränta på garantier och 7-10% på quasi-equity, vilket inte täcker våra handläggningskostnader och bör anses vara lägre än marknadsmässiga villkor. Sammanfattningsvis kvalificerar Mikrofonden som en typ av investerare som skapar ett stort bidrag/mervärde till de investerade verksamheternas samhällsnyttiga effekter.

Financial Additionality	HIGH	MEDIUM	LOW
Commercial viability	Only commercial viable with social finance investment	Commercially viable but investment essential to mitigate risk	Fully commercial viable
Funding mobilized	Significant additional capital mobilized	Some additional capital mobilized	No additional capital mobilized
Financing conditions	Below market rate	At market rate	Above market rate

Finansiärens additionalitet till effekter, ECSF, Barbara Scheck (2022).

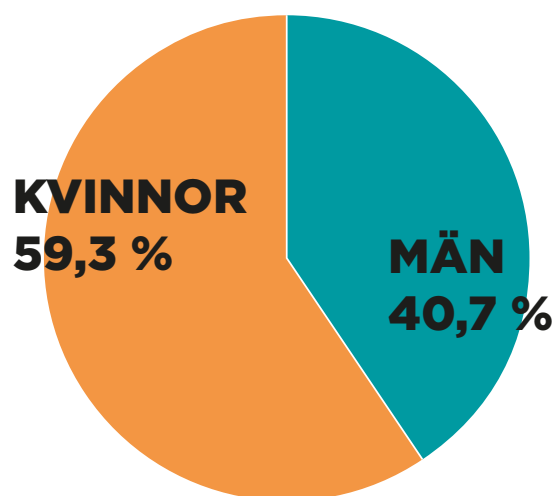
Jämställd finansiering

Förändring

Kapitalmarknaden i Sverige är långt ifrån jämställd. Flera rapporter har visat att bara cirka 1% av allt riskkapital investeras i företag med kvinnliga grundare. I Almis års- och hållbarhetsredovisning 2024 framgår att 28 % av deras lånefinansieringen gick till kvinnor och 15 % av riskkapitalet gick till kvinnor. Detta trots att 31 % av de ny-startade företagen i Sverige år 2022 leddes av kvinnor, enligt statistik från Tillväxtanalys. Denna andel har varit relativt stabil under de senaste åren och varierar mellan olika branscher. Till exempel visar OECD:s rapport "Participation of the Social Economy in the Provision of Sweden's Public Employment Services" (2023) att cirka 50% av de sociala företagen i Sverige leds av kvinnor, jämfört med endast 30% av företagen inom den övergripande affärssektorn.

För att som finansiär bidra positivt till en mer jämställd finansiering för företagare, så bör finansieringen gå till den underrepresenterade gruppen i högre utsträckning än marknadens genomsnitt. Mikrofonden har följt upp hur stor andel av våra portföljbolag som har en kvinna som ledare. Vi kom fram till följande:

25,5 (59,3%) finansierade verksamheter hade kvinnor som ordförande och 17,5 (40,7%) hade män (varav en förening hade en kvinna och en man som ordförande, därav "0,5") bland våra portföljbolag.

Av de verksamheter i vår portfölj som har en verksamhetsledare så är 29 kvinnor (76,3%) och 9 män (23,7%). 7 har ingen verksamhetsledare (vanligen ideella föreningar utan någon omfattande näringsverksamhet).

Vi har även vägt det kapital vi investerat i våra portföljbolag baserat på om de har en man som ordförande eller en kvinna (samt i ett fall en kvinna och en man, dvs "mixat team"). Vi kan då se att **56% av det kapital som Mikrofonden Sverige samt regionala Mikrofonder investerat gått till kategorin kvinnor och mixat team**. Motsvarande siffra för enbart Mikrofonden Sverige är 55%.

Vi kan konstatera att Mikrofonden fortsatt är en aktör som bidrar positivt till mer jämställdhet och jämlikhet på finansmarknaden och i näringslivet.

Mikrofonden vann utmärkelsen Årets kooperativa vänpris från föreningen Kooperativa Vänner.

Mikrofondens direkta bidrag till Globala målen

Hållbarhet

Mikrofonden investerar bara i verksamheter som bidrar positivt till de globala målen. Se hur våra olika investeringar indirekt bidrar till de globala målen tidigare i rapporten. Mikrofondens egna verksamhet bidrar direkt till fyra globala delmål som handlar om finansiell inkludering och tillgång till mikrokrediter.

1.4 LIKA RÄTT TILL EGENDOM, GRUNDLÄGGANDE TJÄNSTER, TEKNOLOGI OCH EKONOMISKA RESURSER

Senast 2030 säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter

8.3 FRÄMJA POLITIK FÖR NYA ARBETSTILLFÄLLEN OCH ÖKAD FÖRETAGSAMHET

Främja utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.

8.10 TILLGÅNG TILL BANK- OCH FÖRSÄKRINGSTJÄNSTER SAMT FINANSIELLA TJÄNSTER FÖR ALLA

Stärka de inhemska finansinstituten kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster för alla.

10.2 FRÄMJA SOCIAL, EKONOMISK OCH POLITISK INKLUDERING

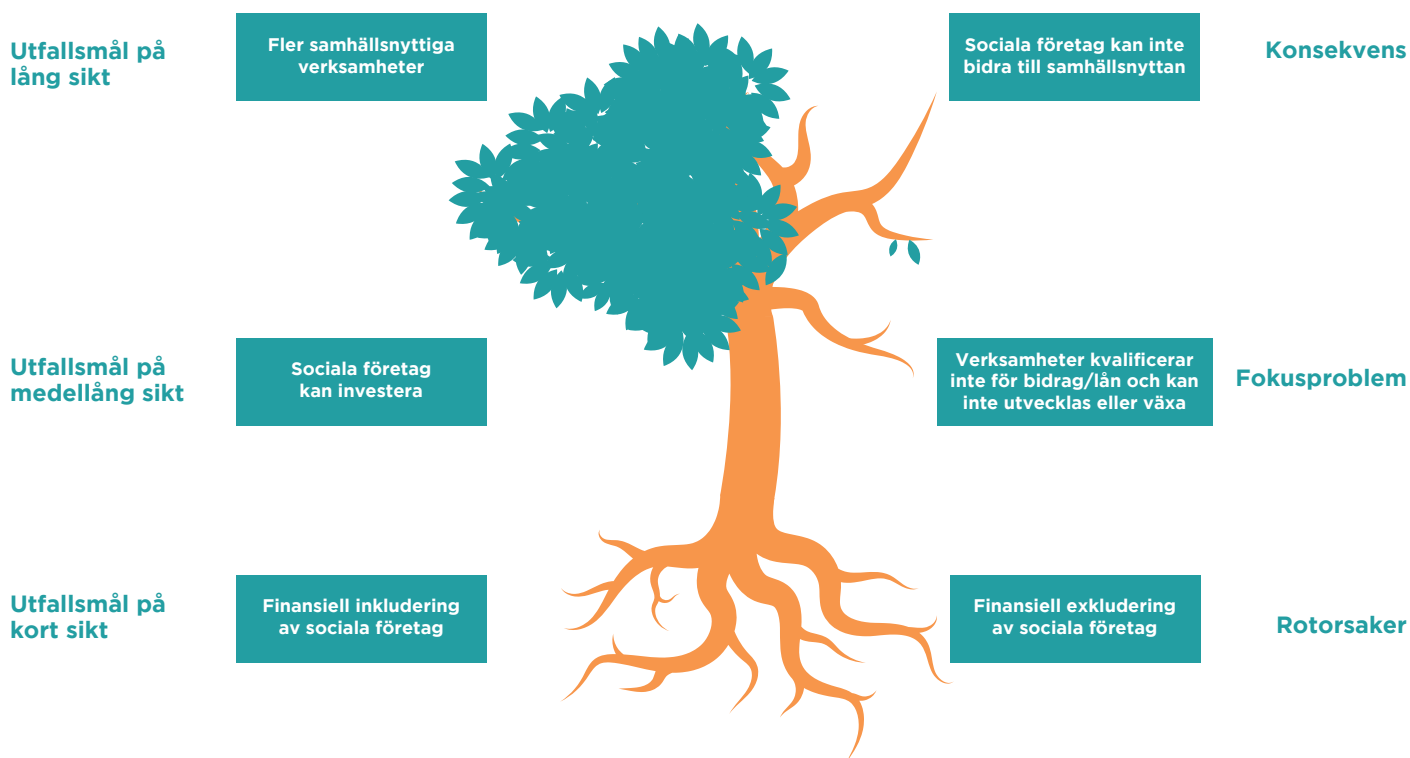

Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Mikrofondens förändringsteori:

Finansiell inkludering som utvecklar samhällsnyttiga verksamheter

I den här delen av effektrapporten beskrivs den positiva samhällseffekt Mikrofondens finansieringslösningar bidragit till på ett generellt plan. Samt hänvisning till relaterade studier och rapporter. Figur 1 beskriver hur Mikrofonden formulerar sitt utfallsmål och fokusproblem.

Figur 1. Effektträdets speglar Mikrofondens positiva samhällseffekter på vänster sida, och den antagna negativa effekten utan Mikrofondens insats på höger sida.

► **Många föreningar och sociala företag** (“den sociala ekonomins organisationer”) **har svårt att få lån hos traditionella affärsbanker.** Enligt European Social Enterprise Monitor 2023-2024 så uppger de svarande svenska sociala företagen att 88 % vill växa men att 70% anser att ett av de största hindren är “Bristande förståelse för och medvetenhet kring sociala företag hos banker, investerare och stödorganisationer”. Exkluderingen kan till viss del tillskrivas den begränsade kunskap finansiärer och de som driver sociala företag har om varandra, och till viss del att verksamheterna många gånger är i behov av små krediter, vilket inte är speciellt lönsamt för bankerna. Utan tillgång till finansiellt kapital växer sociala företag inte till sin fulla potential, och får därmed svårt att investera i verksamheten eller anställa personal (se till exempel “Finansieringsvägar för sociala företag”, 2018, Tillväxtverket).

I och med att de saknar finansiella medel kvalificerar dessa verksamheter inte heller alltid för att söka bidrag, t.ex. EU-bidrag eller Boverket-bidrag, som ofta kräver likviditet för efterskottsutbetalning. Istället för att jobba med företagets utveckling måste tid och resurser läggas på ansökningar. I vissa fall kan verksamhetsutövarna behöva gå in med eget kapital och därmed även hög personlig risk, trots att verksamheten inte syftar till privat vinstutdelning utan till att skapa allmännyttiga värden. Sociala företag upplever alltså hinder att bidra till samhällsnytta under rådande förutsättningar. (Se utvärdering av Mikrofonden; “Finansiering av sociala innovationer – kartläggning av konsekvenser”, Serus, 2020).

► **Mikrofondens insats för att komma till rätta med den finansiella exkluderingen** av sociala företag och föreningar handlar dels om att erbjuda kreditgarantier eller andra finansiella verktyg för att tillgängliggöra finansiellt kapital. Men även kunskapshöjande insatser såsom finansiell vägledning till sociala företag samt att sätta de sociala företagen i kontakt med nischbanker som har hög kompetens att hantera låneärenden från föreningar. Mikrofonden stöttade 188 samhällsentreprenörer år 2024, genom vägledning. Genom att öka den finansiella inkluderingen av den sociala ekonomins organisationer (utfallsmål på kort sikt) kan verksamheterna göra de nödvändiga investeringar som behövs för att utvecklas (utfallsmål på medellång sikt), och följaktligen leder det till att fler samhällsnyttiga verksamheter blomstrar (utfallsmål på lång sikt).

Mikrofonden erbjuder alltså en möjlighet till finansiell inkludering, som kan ge en betydande positiv påverkan på den sociala ekonomins organisationers möjligheter att etablera sig. Utan stöd av Mikrofonden löper sociala företag risk att stagnera i sin utveckling, eftersom deras finansieringsmöjligheter är mindre än för traditionella företag.

Mikrofonden har en "nollvision" vad gäller att sociala företag är mer finansiellt exkluderade än traditionella företag. Vår hittills uppnådda effekt är att vi lyckats med att finansiellt inkludera 167 verksamheter vid årsskiftet 2024-2025 som annars skulle ha blivit exkluderade av finansmarknaden.

► **Det saknas forskning på området finansiell exkludering av sociala företag i Sverige.** Tillväxtverkets utredning "Finansieringsvägar för sociala företag" (2018) visade att 23 % av de svarande sociala företagen uppger att de sökt men nekats banklån. Som jämförelsetal använder vi Företagarnas årliga rapport "Finansiering för tillväxt och jobb" som visar att ca 3 % av deras medlemmar sökt men nekats banklån. Det finns givetvis giltiga skäl för banker att neka företag lån, exempelvis en bristande återbetalningsförmåga hos företaget. Vi utgår här ifrån att diskrepansen mellan andelen sociala företag som nekats banklån (23 %) och traditionella företag (3 %) är den finansiella exkludering som Mikrofonden försöker åtgärda. Vi gör alltså inte något antagande om att sociala företag skulle ha sämre återbetalningsförmåga än traditionella företag, utan att skillnaden beror på okunskap (hos finansiärer och företagare/föreningar) samt bristande tillgång till säkerheter/riskvilligt kapital till målgruppen.

Ett annat problem är att veta hur många sociala företag som finns i Sverige. Tillväxtverkets kartläggning av sociala företag från 2021 visade att de identifierade cirka 2000 sådana ("Sociala företag i Sverige - kartläggning och dialog om definition"). Vi bedömer att det är en grov underskattning av marknaden. Exempelvis rapporterar Svensk kooperation (2021) att det startas ca 400 nya kooperativ per år i Sverige. Statistik från SCB visar att år 2022 uppgick antalet organisationer i civilsamhället till 265 185 stycken, alla dessa tillhör den sociala ekonomin även om inte alla stämmer in på de definitioner av socialt företagande som fokuserar mer på entreprenörskap. Det finns dock ännu inga uppgifter på hur många ur en bredare definition som sökt banklån och huruvida dessa har beviljats eller inte.

Mikrofonden stöttar den sociala ekonomins organisationer att bli finansiellt inkluderade även genom coachning som många gånger leder till att det sociala företaget hittar en annan finansieringslösning som inte innebär en investering från Mikrofonden, till exempel crowdfunding eller nya investerande medlemmar. Under 2024 genomförde Mikrofonden, som tidigare nämnts, cirka 188 sådana vägledningar. Men då vi inte har siffror på hur många av dessa vägledningar som ledde till full finansiering och inte heller kan säkerställa Mikrofondens roll i den uppnådda effekten så avstår vi från att använda dessa siffror i vår effektmätning.

► **Ytterligare en aspekt är huruvida förändringen hade uppnåtts utan Mikrofondens insats.** Då vi vet att det under 2024 inte finns några andra riskvilliga investerare i Sverige med samma målgrupp som oss, kan vi vara ganska säkra på att ingen annan aktör hade gjort jobbet oavsett vår insats.

Här kan nämnas att det under senare år tillkommit sociala finansiärer på den svenska finansmarknaden, såsom Impact Invest Scandinavia och Utfallsfonden, som dock riktar sig till andra stadier och större storlek på kapitalbehovet. Som nämns i Serus utvärdering ("Finansiering av sociala innovationer – kartläggning av konsekvenser", Serus, 2020) så uppger vissa av de föreningar som Mikrofonden finansierat att de kanske hade lyckats få tillgång till kapital ändå. Men det skulle kräva att de la mycket tid på detta istället för på deras kärnverksamhet, samt att engagerade individer skulle få ta en stor privatekonomisk risk för att kunna göra de allmännyttiga insatserna. Utifrån att Mikrofondens långsiktiga mål är att fler organisationer inom sociala ekonomiska kunna bidra till samhällsnytta så ser vi ett stort värde i att de kan hitta smidiga finansiella lösningar.

Genom EU-stödet SIFTA kunde medarbetare på Mikrofonden göra studiebesök hos vår systerorganisation France Active i Paris.

Aktiviteter 2024

Projekt 2024

Microfinance for Swedish Social Enterprises” (MSSE)

<http://www.mikrofonden.se/projekt>

Fungerande social finansmarknad i Dalarna

<https://coompanion.se/2024/11/13/forstudie-om-innovativa-finansieringsformer-for-att-mota-samhallsutmaningar/>

Social Inclusive Finance Technical Assistance

<https://www.frankfurt-school.de/home/international-advisory-services/region/europe/sifta>

Microfuture

<https://utveckling.regionorebrolan.se/sv/kultur-och-civilsamhalle/internationell-samverkan/Microfuture/>

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Zebra Impact Academy

<https://foundersloft.se/zebra>

Mat till alla - Nära och tillsammans!

<https://coompanion.se/roslagen-norrort/lokala-projekt/mat-till-alla-nara-och-tillsammans/>

VINNOVA
Sveriges innovationsmyndighet

Internt utvecklingsprojekt Mikrofonden

Ekobanken
ekologiskt - socialt - kulturellt

COOMpanion
KOOPERATIV UTVECKLING

Seminarier och kunskapshöjande insatser 2024

Seminarier

30 januari	Hur lösa det lokala finansieringspusslet? Lokal utveckling Sverige, online
25 februari	Pepp med Mikrofonden, Mikrofonden Halland, online
8 februari	Mer pengar till ditt företag, Coompanion Stockholm, online
8 februari	Impact Nest - Här finns pengarna! Mikrofonden, online
20 februari	Seminarium om bokslut, Mikrofonden, online
12 februari	Introduktion till lokal ekonomi, SLU, Sättra Brunn
13 mars	Mottagande av "Kooperativa vänpriset 2023", Kooperativa vänner, Stockholm
22 april	Investerarutbildning Zebra Impact Academy (med deltagande investerare)
2 maj	Zebra Impact Academy - Budgetarbete (med deltagande företag)
18 maj	Klimatfestival, panelsamtal, Tomelilla
21 maj	Informationsträff för potentiella investerare i Mikrofond Dalarna
23 maj	Pitch-dag Zebra Impact Academy
26 juni	Mobilisering av kapital, kunskap, rådgivning för syftedrivet näringsliv och civilsamhälle, seminarium, Almedalsveckan, Gotland
26 september	Har du en idé som kan förändra samhället positivt i Dalarna? Webinarium av Coompanion Dalarna.
2 oktober	Finansiering av lokal och social ekonomi, SLU:s seminarium om ny antologi om Lokalekonomi, Uppsala
9 oktober	Panel: Zebra-företagen och nycklarna till kapitalet samt workshop om Investeringsmognad för sociala företag, Stora Sociala Företagsdagen, Göteborg
15 oktober	Microfuture - Presentations from Swedish stakeholders representing local/regional organisations and intermediaries, seminarium, Örebro
24 oktober	Panelsamtal om finansieringutmaningar, panel, Social innovation i norr, Luleå
29 oktober	Mikrofonden and social finance in Sweden, presentation för France Active, Paris

21 november	Hur kan ideella föreningar få ihop finansiering till större projekt?, om kunden som skapar en ny bygdegård i Hällestad, webinarium under Kooperativa veckan v. 47
16-30 nov	Här finns pengarna! Onlineutbildning, 4 tillfällen, 70 anmälda deltagare
4 december	Mikrofonden - Finansiering av kooperativ och sociala företag, föreläsning inom ledarskapsutbildningen Att leda demokratiska, sociala och kooperativa verksamheter, Jakobsbergs Folkhögskola i samverkan med Coompanion
16 december	Mikrofondens work with investment readiness and accelerators, webinarium med projektet SNCS arrangerat av Coompanion Östergötland
18 december	Presenting Mikrofondens work on social finance in Sweden to microfinance actors and regional authorities in France and Italy, webinar, Microfuture, Region Örebro

Interna utbildningar och konferenser

23 april	Personaldag i Uppsala, tema fysisk och psykosocial arbetsmiljö
7 maj	AML-utbildning för alla Mikrofondens förtroendevalda och medarbetare
8 oktober	Projektmöte inom MSSE-projektet, nationella och regionala projektmedarbetare

Mikrofonden var finalist till utmärkelsen Årets hållbarhetsinitiativ inom kreditbranschen, VD Ylva och kredithandläggare Ingrid deltog vid prisutdelningen på Credit Management and Compliance Awards.

Pressmeddelanden, debattartiklar och blogginlägg

Artikel: [**“Ylva vill slå ett slag för kooperativa företag: Kan nog locka ungdomar”**](#) | Lokalt i Dalarna , Lokalt i Hedemora-Säter,

Nyhet rapporterad av Altinget: [**”Mikrofonden får ny kreditchef”**](#)

Inlägg om [**deltagare som pitchat i ImpactNest**](#), en del av Zebra Impact Academy

Inlägg och [**video om kunden Le Mat B&B**](#) i Göteborg

Inlägg från Svensk Kooperation: [**”Mikrofonden mottagare av Kooperativa vänpriset”**](#), mars 2024

Kampanj och inlägg i sociala medier 8 mars: [**“Women in social finance”**](#)

Inlägg: [**Vi är stolta över vår kund Pling Transport**](#)

Inlägg och [video om kunden Koopus](#), ett ASF som gjort stor nytta genom arbetsintegrering

Nyhet om kunden Hällestads bygdegård på [Mikrofondens hemsida](#)

Inlägg ["Mikrokredit gav arbete på hemmaplan!"](#)

Inlägg om kunden Vår Lokal i Gnesta som driver [Allas Kafé](#), en mötesplats och kulturscen

Inlägg: ["Möt vår nya kund och medlem - Järva Gymnasium!"](#)

Inlägg: ["Mikrofonden finalist till Årets hållbarhetsinitiativ"](#), som ges ut av Credit Management and Compliance Awards

Inlägg: om [studiebesök hos France Active](#)

Flera inlägg och kampanjer om utbildningarna:
["Här finns pengarna"](#) samt ["Zebra impact academy"](#)

Videos på Tik-Tok, fått 274 - 937 visningar per klipp på plattformen, samt delats via Instagram.

Mikrofondens organisationsmodell

Verksamhetsberättelse Mikrofonden Sverige ek. för.

1 januari 2024 – 31 december 2024

**MIKRO
FONDEN**

Kontakta oss!

info@mikrofonden.se

073-17 599 59

www.mikrofonden.se